

Een BRIEF

Van toegenégentheyd en Vriendelijke

ERMANINGE,

Aan alle

LIJFEN der WAARHEYD,

In Holland, en d'omleggende plaatfen.

Gefchréven door

ELISABETH HENRIX.

by Jan Pieterſz Groenwout, Boekverkooper : wónende op het
 tot Rotterdam. En zijn méde te bekómen tot Amſterdam,
 Jacob Claus, Boekverkooper : woonende in de nieuwe Lély-
 ſtraat, óver de drie gekroonde Kaſ-rieten : die ook bevráagt
 kan worden in de Heere-ſtraat, in de vergulde Vijf-hoek.

Anno 1679.

Vaarde en zeer beminde Vrienden,

Die den Heere in dézen zijnen heerlijken dag zoo wonderbaarlijk heeft bezocht, en aan dewelke hy den rijkdom zijn'er Liefde en barmhertigheden, op zulk een byzondere wyze, bóven véle zeynden, heeft bewézen: hier in námelijk, dat hy u geroepen, en, door den arm zijn'er kracht, vergáderd heeft, om hem een uytgezonderden uytverkóren volk te zijn: om onder u: l. die als eerstelingen tot hem zijt, zijnen náme te plaatfen, en om zijne kracht onder u te ópenbáren; op dat gy: l. die vóórtyds Vreemdelingen tot den Heere, en tot 't Burgerfchap Israëls zijt geroepen, door dezelve moogt kómen te worden Burgers en Inwoonders van het nieuwe Jerufalem, de heylige ftad, als méde erfgenámen van het hémele fche en eeuwigdúrend kóningrijk, en bondgenóten met de Heylige en uytverkórene Gods in het eeuwige, onvergankelijke, en onveranderlijke *Licht*: en op dat gy-lieden, in 't zelve wandelende, gemeenfchap en eenigheyd moogt kómen te hebben met Hem, die u: l. geroepen heeft: ten eynde de *vrede*, *genáde*, *wijsheyd*, en *dengd* onder u: l. vermenigvuldigd, en óvervloedig wézen, 'en dat alfoo de náme Gods, en zijne dierbáre waarheyd, door een heylige, goddelijke, en kuysche wandeling en ommevang in zijn reyne vreeze verhoogt, en vergíerd worden mag, wanneer gy-l. blijft in zijne vreeze en ontzag, en dat gy-l. tot hem volhardin getrouwigheyd tot den eynde toe, om alzóo de kroone te ontfangen, die in den Hémel is wechgeleyd voor de zodánige, die haren loop in getrouwigheyd, en tot den prijs en heerlijkhéyd van Hem, die u: l. geroepen heeft, kómen te voleyndigen.

Nu, dierbáre Vrienden, déze uwe beroepinge is een heylige en hooch beroepinge, en door dezelve zijt gy-l. tot *heyligheyd* en *reynigheyd* geroepen, en dat gy zoudt wandelen in dat géne, dat heylig is, en af van de *wérelde vreemdelingen*, en *onwétende* zijn. Maar gy-lieden zeyden vreemdelingen, noch onwétende. Want God den Heere heeft zijne *Waarheyd* en zijn *Licht* aan u: l. geópenbaard en bekend gemaakt, en gy-l. hebt in het zelve geloofd, en, in het zelve, een zékerheyd van de *Waarheyd*, en het *Licht* ontfangen, en den Geest der waarheyd, als een onderpand, verkrégen; zulk dat gy-l. niet en behoeft te zeggen *Wat is de Waarheyd?* of, *welk is de weg?* gelijk men véle hoort zeggen. Want gy-l. ken't beyde de *weg*, en de *waarheyd*, en gy-l. zijt geroepen om

om daar in te wandelen; om in dezelve de gemeenschap en eenigheyd met den Váder, en met zijnen Sónne te verkrijgen; en om het bloed van Jésus te kennen, dat van alle zonden reynigt: als méde, om, in het *Licht* en in de *Waarheyd*, gemeenschap en eenigheyd met malkanderen te hebben, en om van een hert en ziele, en als Leden van een Lichaam te zamen gevoegd te worden, als de t'zamen voegfelen Gods, en kinderen van eenen Váder, tot de eere, prijs, en Heerlijkheyd des Heeren, Amen.

En derhalven, mijne waarde Vrienden, zoo agt de liefde Gods in défen zeer groot, en weest naarstig in het werk des Heeren, yverig, en vurig voor de *Waarheyd*, en den voorspoed der zelve, een yder in zijn eygen plaatse, naar de máte der genáde die hy ontfangen heeft, en dat in de *lijdsáme*, *verdraagsáme*, *zaghtmoedige*, en *langmoedige* Geest des Lams: want het Lam móet óverwinnen. Overfulx wachte yder een om den *Geest des Lams* te gevoelen, op dat gy-l., in dezelve, bequáme Instrumenten in de hand des Heeren moogt wézen, tot bevordering van zijn werk waar toe hy u-l. geroepen heeft, en roepende is, en dat gy-l. door zijnen Geest geleyd, en in zijne wijsheyd bestierd, en geórdonneert zijnde, alles in zijne vreeze, in de goede, gezonde, en heylzaame leer der waarheyd moogt kómen te volbrengen, ten eynde alles met de waarheyd, en de belydenisse der zelve, als ook tot beantwoordinge van de *getuyge Gods* óvereencómende, de menschen mógen kómen te bekennen, dat *God onder ons is*, en dat tot zijne prijs en heerlijckheyd. Weest dan téder óver de waarheyd, mijne waarde Vrienden, en óver den Geest der zelve, die gy l. ontfangen hebt. Ik zegge, weest téder óver de zelve beyde in u zelve, en in't gemeen: op dat de zelve niet allén in niemand in't byzonder bezwaard mag leggen, maar ook in het gemeen niet mag kómen te lijden, noch ook, dat den Geest der waarheyd door de rédenkaveling, en de kracht van rédenen in de oude wijsheyd, bedroefd en bezwaard móge werden: maar ter contrárie, weest *eenvoudig*, zonder arch, en oprecht van herten tégens den Geest der waarheyd in uwe eygene boezemen; laat hem alleen heerschen, en regéren; en laat u door de zelve, en door zijne leydinge, bestieringe, en regéringe ordonnénen, leyden en bestieren. Want dit is't géne, mijne waarde Vrienden, dat alleen van een goede en zoete reuk maakt in al uw doen en laten en in alle uwe woorden en rédenen die daar uytspuyten. En dit is dan eerblijdschap, ververschinge, en verquikkinge tot de zelve Geest en't léven

in andere. En daar door komt geen bezwáring, noch bedroevinge tot het zaad Gods veroorzaakt te worden. En daarom zoo weest naarstig en ring om u te houden aan den Geest der waarheyd, die maar een is in al het volk, en die alle de zodánige, die haar getrouwelijk aan hem houden, uyt alle strijdigheyd en oneenigheyd bewaart; in de onderlinge eenigheydt brengt; en in die liefde bewaard, die geen quaad en denkt. In de liefde (zeg ik) worden de zoodánige bewaard, die opbouwt en sticht. En óver al daar déze liefde ontbreekt, daar is breuke op breuke, en scheuringe op scheuringe, en daar en is geen genézinge noch verbindinge: maar als déze Liefde alleen plaats in het herte komt te verkrijgen (die de liefde Gods, reyn, en zuiver is, en die veel bedekt) zoo is dat het geneest, dat geneest en sticht.

Laat dan alle uwen arbeyd wézen in déze liefde, en in den geest der waarheyd, op dat alles tot opbouwinge, en malkanders stichtinge, bevestiginge, en behoudenisse in de waarheyd mag kómen te strekken.

Zucht ook niet tégens malkanderen: nochte en murmuréne niemand tegen den anderen, maar hebt malkanderen vúríglijk lief, drágende, en verdrágende malkanderen in de liefde, die geen quaad en denkt. O liefde bedekt veel! Dat doch een yegelijk dit alzoo in zijn eygen boezengevoele! Gevoeltze, zeg ik, hoe langer hoe meer, in u eygen herte ontspringen, en oprijzen, en óver, en bóven al dat géne kómen, dat op andere wil uytzien, en háre faulten en gebréken t'zámen hoopen, en als een schat in het herte, tégen haar opleggen, om 't zelve by elke occasie te vernieuwen, en op te hálén, en om den anderen, tégen wien wyers opgevat heeft, daar door in verachting, en kleyn-achting te brengen, het welke, al is het dat 'et ook niet altijd in woorden komt te bréken, nochtans in het herte en gemoed opkomt, en daar als een berg wordt, die nergens anders door verzet kan worden, als door 't geweld van de liefde en de kracht Gods, wézende daar door óvergegeven, en blyvende in, en buygende tot de zelve.

Wacht u derhalven, waarde Vrienden, wacht u voor dien *geest* of *gheest* die eenige zwakhéden en gebréken in yemand gezien hebbende, zelve aan andere gaat verhálen, en dan by de een, en dan by de ander gepraat daar van maakt: want die en is de liefde die sticht en opbouwt, niet gelijkfórmig, maar dit is de geboorte des Vyands, en de *Chams*, die de zwakheyd en naaktheyd ontdekt, daar gantsch geen dienst noch stichtinge in en is, maar een vervloekte zaak, die in de

waar-

waarheyd, en in de Liefde geen plaats en heeft. Maar in tegendeel, mijne waarde Vrienden, laat Gods Liefde in u wonen, en blijft gy in de zelve, want alzoó zult gy kómen te gevoelen dat de vréde, rust, en blydschap, tot uwe verquikkinge, en vertroosting in u zelve zal kómen te vermeerderen, waar na mijne ziele wenscht en arbeydt.

Voorts kan ik u l. niet verbergen, mijne Vrienden, dat ik zeer verblijd ben, in een versch en levendig gevoel van de Liefde Gods, óver de goedheyd des Heeren en zijne kracht, die in déze, en in de omleggende Landen gevoeld, en zoo merkelyk gezien en genóten is, om zijne waarheyd te verspreyden, en die zijn Volk, dat hem getrouw is, tot heden toe heeft bewaart, onaangesien de ménigvuldige en veelderhande werkingen des vyands, die hy aangewent heeft, en zijn toorn en nydigheyd, die zoo groot is, om het werk Gods, dat hy begonnen heeft, te beletten en te verhinderen, en dat den Heere de zelve, echter, in een grooter mâte voorspoedig maakt, en doet floréren. Lof en prijs zy zijnen naam! Ja grootelijks ben ik verblijd en verheugd, dat my den Heere, na zoo veel Jaren van droefheyd, arbeyd, en oeffeninge om des zaads wille, 't zéder den tijd dat my den Heere uyt het Land mijner geboorte, en in zijnen oogst heeft gevoert, zulk een dag heeft laten zien. Sulks dat ik my zeer verblyde om te zien, dat het den Heere zoo verre heeft gebracht, dat er zulk een goede ordre is in véle plaatsen, daar Vergáderingen van onze Vrienden zijn opgerecht, te wéten, de manne- en vrouwe-vergáderingen: die middelen zijn, en aan die géne, die tot voortzettinge der waarheyd in arbeyd zijn, gélegentheyd géven om de behoudenisse van een yegelyk, die in de zelve hebben geloofd, na de mâte van de genáde God die hy ontfangen heeft, te betrachten. Gewisfelyk (zeg ik) zulk een middel en gélegentheyd is kostelyk, en van den Heere. En óverzulks waarde Vrienden, gy-4. die de zaken van de gewichtige waarheyd op u hebt leggen, en een zorge voor de zelve op uwe herten gevoelt, schik en ordonneert alle dingen, die de zelve ráken, dat het wel is; op dat tége alle ondeugd, en al dat géne dat tégen de waarheyd is, gewaakt, en de zelve ondergehouden mag worden.

Blijft dan, waarde Vrienden, dicht by de Waarheyd, en den Geest der zelve, en wacht in nédrigheyd, in 't gevoel van de Liefde Gods om zijne wijsheyd, en de leydinge, en bestieringe zijnes Geests te gevoelen, op dat alle dingen, die de waarheyd ráken, door den Geest der waarheyd en der wijsheyd Gods, in uwe vergáderingen bestierd

geschikt, en geërdonneert mógen worden; want de zoedánige alleen kan voor God regéren, en alle dingen t'zijner Eere bestieren. Entot den Geest der waarheyd behoorden de geesten der menschen háre wijsbeyt en vernuft te onderwerpen, en onder de kracht des zelfs te wygen, om dat dat voor God niet regéren en kan: want God den Heere heeft geen welbehágen in dat deel. Wacht derhalven in nédrigheyd, mijne waarde Vrienden, om den dienst der waarheyd te gevoelen, en verhoogt de zelve, bóven alles, in alle 't gène waar ontrent gy-l., de waarheyd aangaande, moogt kómen geëffend te worden. Want als dit onder u l. bóven alle dingen betracht word, dan kómen alle dingen wel geschikt, en wel geërdonneerd te worden, en van een goeden dank, lieflijk, en zoet te wézen in het gezichte Gods, entot malkander onderlinge verquikkinge, ververschinge, en versterkinge, entot den prijs en heerlijkheyd Gods te strekken.

Tracht hier na dan, dierbáre Vrienden, en wacht in het *Licht* op God den Heere, op dat gy moogt kómen in de deugd en kracht van de waarheyd een toenéminge te gevoelen, en een bevestiginge te getuygen, op dat den Heere alzoó óver alles verheerlijkt, en zijne waarheyd, bóven alles, verhoogt mag worden.

Tot den Heere, nu, die machtig is om u l. door den Geest zijner waarheyd te bewáren, en om u in zijn Licht en waarheyd te bevestigen, bevel ik u l., als mijne waarde Vrienden: wenschende van herten, en begerende, met zuchtinge en smékinge tot den Heere, dat gy alle standvastig bewaard moogt blyven, en in getrouwigheyd tot den eynde toe volharden, tot Heerlijkheyd en prijs des génen, die u heeft lief gehad. Tot wien zy den Prijs, Lof, Eere, en Dankzegginge, in Eeuwigheyd, Amen.

In Amsterdám, den 4 der
4 Maand. 1678.

*Zuwe vóóre Vriendinne, in de onverander-
lijke Waarheyd.*

ELISABETH HENRIX.

F I N I S.